

Informační přehled zpráv

E K O M O N I T O R - č.0 /květen 1989/

Vydává: Ekologická společnost

Redakce: Lenka Hrachová, Řípská 13, Praha 3
Pavel Zdražil, Slezská 6, Praha 3
Petra Zaviačičová, Benkova 1700/24, Praha 4

1. Oficiální ekologické iniciativy

V Chrudimi připravují zřízení Informačního střediska ochrany přírody. /RF 19/5/

Ve dnech 22.-26.května probíhal v Ostravě festival filmů o životním prostředí Ekofilm. Jeho letošní ústřední téma bylo Ekologická ekonomika - ekonomická ekologie. /LD 23/5/

V Plzni ve dnech 23.5.-1.6. probíhal seminář o využití nemetalických minerálů při ochraně životního prostředí. Tento seminář pořádalo UNIDO Vídeň, UNIDO - společný čs. program a Výzkumný ústav keramiky Plzeň za účasti expertů z šestnácti rozvojových zemí. /Pravda 24/5/

2. Schůzka představitelů sousedních zemí

Dne 20.května zaslali ing.Vlastimil Šubert /Náchod/, ing.Aleš Sulc /Praha/ a Jaroslav Máslo /Dolní Redechová/ schůzce představitelů sousedních zemí petici, v níž žádají zřízení veřejného informačního centra s informacemi o ekologické situaci ve střední Evropě. K petici se připojilo 593 čs.občanů. /EB č.14/

Dne 28.května se uskutečnila schůzka ministryně životního prostředí a plánovaného rodičovství Rakouska Mariliese Flemmingové s osmi aktivisty nezávislých ekologických iniciativ v Československu o společných problémech ekologického znečištění. Paní ministryně mj.hovořila i o tom, že Rakousko nesouhlasí s čs.atomovým programem. Domnívá se, že v případě omezení čs.atomového programu by Rakousko mělo Československu pomoci s řešením energetické situace, ato výměnou informací, technologií, případně i finančními dotacemi/. /Vlastní inf./

V pondělí 29.května bylo zahájeno jednání ministrů Maďarska, NDR, NSR, Polska, Rakouska, Sovětského svazu a Československa a zástupců Evropských společenství, RVEH a Hospodářské komise OSN. K projednáváním otázkám patřil i požadavek vypracovat a rea-

lizovat technická a technologická opatření ke snížení znečištění ovzduší a zlepšení čistoty transhraničních vod, usnadnění výměny technologií chránících životní prostředí, sjednocení monitorovacích systémů a způsobů vyhodnocování. Měla by se také zlepšit spolupráce při zabráňování haváriím, jejich vzniku a odstraňování následků, vzájemná informovanost, vzdělávání, spolupráce /RP 30/5/89/

Na tiskové konferenci s představiteli sousedních zemí se rakouská ministryně Marilliese Flemmingová vyjádřila, že se rakouští občané domnívají, že získávání elektřiny z jaderných elektráren již patří minulosti. Z výstavby a provozu jaderných elektráren v blízkosti rakouských hranic mají rakouští občané velké obavy. Poukázala na možnosti získávání energie z alternativních zdrojů a konstatovala, že si Rakousko nepřejí jadernou elektrárnu Temelín. Zároveň nabídla Československu rakouskou pomoc. Všichni představitelé se shodli na prospěšnosti schůzky a další spolupráce. /RP 31/5/89/

Na tiskové konferenci po schůzce ministrů sousedních zemí předseda Čs.komise pro jadernou energii Stanislav Havel prohlásil, že provoz jaderných elektráren v Československu je významným krokem ke snižování znečištění ovzduší u nás i v sousedních zemích, a to při zajištění maximální bezpečnosti. Podle tvrzení zmocněnce Vlády ČSSR pro výstavbu jaderných elektráren Jozefa Kehera některé rakouské sdělovací prostředky zkreslují fakta o čs. atomovém programu. /RP 31/5/89/

V Memorandu konference představitelů sousedních zemí, Evropských společenství, RVHP a Hospodářské komise OSN se mimo jiné konstatuje, že ochrana životního prostředí a přírodních zdrojů vyžaduje vysokou prioritu, požadavky ochrany životního prostředí je třeba respektovat. /RP 31/1/89/

Dne 30.května se zástupci nezávislých ekologických skupin v Československu sešli s ministrem pro životní prostředí a bezpečnost jaderných reaktorů NSR prof.dr.Klaussem Töpferem. Pan ministr zdůraznil důležitost informovanosti, jednalo se i o příčinách poškození šumavských lesů, a to zejména NO_x. Pan ministr se vyjádřil, že pomocí katalyzátorů se Německu podařilo snížit produkci NO_x energetických podniků z jednoho miliónu tun na 250 000 tun a od konce minulého roku se mohou v NSR vyrábět jen auta vybavená katalyzátory. Od roku 1991 budou muset mít všechna auta v NSR katalyzátory, v ostatních zemích Evropských společenství tento zákon platí od 1.1.1993. K odsíření v NSR nejčastěji používají suchou katalytickou metodu, kde se vápenec vstříkují do proudu spalín. Chtějí zabránit vzniku škodlivin. /EB 14/

3. Nezávislé iniciativy

K podpisové akci za revizi projektu Gabčíkovo-Nagymáros se v Československu připojilo 4 904 československých občanů. /vlastní inform./

28.května zaslali aktivisté československých a rakouských ekologických i jiných iniciativ společnou petici vládě ČSSR, rakouské spolkové vládě, spolkovému kancléři F.Vranitzkému a rakouské národní radě, v níž žádají čs.vládu o zveřejnění celého atomového programu a celospolečenskou diskuzi o této problematice a rakouskou vládu, aby poskytla Československu pomoc při řešení energetické situace. Za čs.stranu se k petici připojili zástupci Charty 77, příp.výboru Ekologické společnosti, Ekologického balletu, Nezávislého mírového sdružení, prozatímního koordinačního výboru HOS a Klubu právní podpory, za rakouskou stranu zástupci Österreichische Hochschülerschaft, Grüne Alternative, a Österreichische

Dne 29.května se v Praze konala manifestace matek s malými dětmi. Hlavní transparent měl nápis "Zachraňme přírodu pro naše děti". Petici s podpisy žen, v níž žádaly informovanost, veřejné projednávání všech problémů souvisejících s životním prostředím, odvolání projektu dálnice Stromovkou, omezení automobilové dopravy ve středu města a snížení průmyslových exhalací, zcizila v závěru manifestace StB.

/Informace o Chartě 77 12/89/

Dne 31.května 1989 proběhla na Kampě manifestace malostranských občanů, kteří se tímto způsobem rozhodli vyjádřit svůj protest proti plánům přestavby domů mezi Mosteckou ulicí a Velkopřevorským náměstím na zahraniční hotely. Další takové shromáždění se má na Kampě konat opět za čtrnáct dní.

/Informace o Chartě 77 12/89/

4. Eko-investice

V Dolních Měcholupech připravuje koncernový podnik Závod valivých ložísek velkou modernizaci. Ředitel závodu ing.Miroslav Kasa tvrdí, že by využívali ekologicky čistých technologií, a to především vzhledem k tomu, že jsou napojeni na malešickou teplárnu a "nemají ani komín".

/VP 5/5/

Nová ústřední čistíčka odpadních vod, která má být dokončena v r.1998 a je považována za ekologickou stavbu, bude prý největší ekologickou investicí v ČSSR. První stavba zahrnuje výstavbu přivaděče odpadních vod, který začíná nedaleko dnešní čistírny v Tréji. Vltava bude překonána mohutnou čtyřramenou štolou. Od zoologické zahrady bude přivaděč pokračovat raženou štolou až k budoucímu porátku druhé stavby, který bude situován za nynějším pavilónem šelem. Druhá stavba zahrnuje úseky přivaděče z Prahy do Hostína. Třetí stavbou je výstavba vlastní čistíčky.

/VP 16/5/

Výstavba biologické čistírny odpadních vod, která je jednou z největších ekologických akcí ve Východočeském kraji, má být dokončena v červnu 1994. Tato čistírna je umístěna v blízkosti čistírny odpadních vod, která byla vybudována v letech 1977 až 1982. Má zajistit neutralizaci odpadních vod z pardubických Východočeských chemických závodů. Kapacita nové čistírny má odpovídat potřebám města. /LD 18/5/

5. Gabčíkovo-Nagymáros

Na sobotním mimořádném zasedání maďarské vlády bylo rozhodnuto okamžitě zastavit na dva měsíce práce na vodním díle Nagymáros. Tento fakt byl tentýž den sdělen ministrem zahraničí MLR Gyulou Hornem čs. a rakouskému velvyslanci. Dále jim sdělil, že zde za účasti neutrálních odborníků bude vykonána ekologická, seismologická a geologická expertíza a její výsledky budou předloženy parlamentu, který je kompetentní rozhodnout o dalším pokračování stavby.

/RP 15/5/

Obyvatelé Nagymarose se v rozhovorech pro sdělovací prostředky vyslovují pro dokončení stavby a vyjadřují svůj údiv nad rozporuplnými prohlášeními oficiálních míst. Tři čtvrtiny obyvatel obce jsou přesvědčeny o výhodách elektrárny a k ní patřící infrastruktury.

/RP 16/5/

Vláda ČSSR považuje akt zastavení prací na stupni Nagymáros za neodůvodněný, nemající opodstatnění ani z věcného, ani z mezinárodně právního hlediska. Trvá proto na pokračování a dokončení stavby soustavy vodních děl. Čs.strana si rovněž vyhrazuje právo na vyčíslení a uplatnění náhrady za škody vzniklé pozastavením výstavby, resp. zmařením. Ministr zahraničních věcí Jaromír Johanes s tímto stanoviskem 15.května seznámil velvyslance MLR Miklóse Baritye.

/RP 16/5/89/

Generální ředitel podniku Oviter, který je hlavním vykonavatelem projektových prací, Miklós Csantó, oznámil rozhodnutí zastavit výstavbu

vodního díla Nagymáros za překvapující a zmatené. Namísto plnění harmonogramu musí teď podnik sestavovat seznam rozpracovanosti jednotlivých staveb a možnosti jejich navrácení do původního stavu. Prohlásil, že "již dříve upozorňoval na to, že kolem vodního díla probíhá politická a ne odborná diskuze."

Miklós Németh, předseda maďarské vlády, před časem prohlásil, že stavební práce na vodním díle Nagymáros stojí denně deset milionů forintů.
/Zem. noviny 16/5/

Rakouský kancléř Franz Vranitzky v souvislosti s pozastavením stavby vodního díla Nagymáros řekl, že zde jde především o zásadu dodržování smluv. Rakousko podle jeho názoru musí na dodržování smluv trvat a Maďarsko jako jedinou zemi není možné z této povinnosti vyjímát.
/RP 17/5/

Zástupci investorských a dodavatelských organizací stavby vodního díla Gabčíkovo podpořili stanovisko čs. státních orgánů. Ve svém dopise navíc konstatovali, že práce na tomto vodním díle pokračují tak, že v prosinci tohoto roku se již začne napouštět zdrž Hrušov - Dunakiliti a přírodní kanál od Hrušova po Gabčíkovo. V dubnu 1990 bude přesměrována plavba do nově vybudovaného kanálu a v červenci téhož roku bude uveden do zkušebního provozu první z osmi energetických agregátů. Montáž dalších agregátů bude realizována v tříměsíčním odstupu.
/RP 17/5/

Ředitel Donaukraftwerke o zastavení výstavby vodního díla Nagymáros prohlásil, že jde o jednostranný krok, kterým maďarská strana porušila smlouvu. Řekl, že na takový postoj s partnery ze soc. zemí nejsou zvyklí. Dosud si těchto dohod vážili hlavně pro serióznost, s jakou se k nim přistupovalo.

Poslanci za župu Hajdú-bikar kritizují rozhodnutí vlády a žádají, aby zveřejnila, jaký nový neočekávaný vývoj jí k tomuto kroku vedl.
/RP 18/5/

Jednou z pěti výprav, které navštívili Gabčíkovo, byl i pracovní zájezd novinářů. Přítomen byl i zmocněnec vlády ČSSR pro výstavbu soustavy vodních děl na Dunaji ing. Vladimír Lokvenc. Spolu s dalšími odborníky prohlásil za nepodloženou představu, že dojde k vysychání koryta Dunaje, ničení lužních lesů a k dalším škodám. Naopak budou dle jeho mínění zlepšeny vodo hospodářské poměry pro vysoce intenzivní zemědělskou velkovýrobu na 50 000 ha půdy Žitného ostrova ap.
/RP 19/5/

Dne 19. května se zúčastnily stovky občanů obce Nagymáros diskuze, v níž přijalo rezoluci, ve které žádají maďarskou vládu o neodkladné znovuzahájení výstavby.
/RP 20/5/

Občané Nagymáros na svém shromáždění odsoudili aktivitu "Zelených", kteří jsou sdruženi v Dunajském kruhu. Kritizovali rovněž sdělovací prostředky, které dle jejich názoru prý jen vyvolávají vášně, ale seriózním argumentům nevěnují prostor.
/LD 22/5/

Ing. Josef Kalousek z Pardubic píše, že rozhodnutí vlády MLR o dočasném zastavení výstavby vodního díla Nagymáros je pro něj nanejvýš udivující, překvapující a naplňuje jej rozhořčením.
/RP 23/5/

V obci Dunakiliti se uskutečnilo protestní shromáždění pracujících, které zorganizovaly maďarské odbory proti rozhodnutí vlády MLR pozastavit výstavbu v Nagymárosi. Naměstek ministra životního prostředí a vodního hospodářství Ervin Zouffa řekl, že čs.-maďarská dohoda je podle odborníků ministerstva spravedlnosti nezrušitelná.
/RP 24/5/

V kulturním domě v Nagymárosi se uskutečnilo fórum místních občanů. Člen ZO MSDS č.5 v XII.obvodu Budapešti István Tóth⁸⁸ zde vyjádřil, že se "investice v Nagymárosi stala kořistí politických spekulací." Hovořil zde i o zákulisních silách, snažících se rozdělit společnost, odvést pozornost veřejnosti od skutečných problémů země.

Dunajský kruh, nazývaný Rudým Prámem Dunajský kroužek, zde údajně propadl, a to proto, že prý jeho zástupce nezodpověděl všechny problémy a otázky, jež byly vyřčeny a místo toho "pouze požadoval čiš-
tění stanovisek."

RP 24/5/89

Dne 24.května navštívil Prahu předseda rady ministrů MLR Miklós Németh. Ladislav Adamec mu při této příležitosti řekl, že věří, že se podaří při jednání expertů najít takové řešení, které umožní vodní díla Gabčíkovo-Nagymáros dokončit. M.Németh prohlásil, že v krátké době podrobí společné dílo expertní analýze s cílem minimalizovat ekologické následky. L.Adamec na závěr společných jednání konstatoval, že obě země pověří skupinu expertů, která do konce června předloží náměty k řešení.

/ RP 25/5/

Miklós Németh po návratu z Prahy prohlásil, že v případě, že expertíza potvrdí vzniklé pochybnosti, se čs.strana neuzavírá možnosti změny dohody.

25.května jednal M.Németh ve Vídni s rakouským kancléřem F.Vranitzkým. F.Vranitzky vyjádřil porozumění pro rozhodnutí maďarské vlády, upozornil však, že Rakousko bude trvat na splnění dohody o dovozu elektřiny z Maďarska i na plném nahrazení škod rakouským firmám. Zdůraznil, že je třeba ctít zásadu dodržování smluv.

/LD 26/5/

Rudé Právo píše, že v Maďarsku bylo 78 404 podpisů pro a 48 000 proti stavbě vodního díla Nagymáros.

/RP 30/5/

6. Tepelné elektrárny

V Keramoprojektu Praha navrhli již před více než třemi lety využití mokré vápencové metody pro odsílení plynů v elektrárnách Počerady, Nováky a Uhvaletice. Současně s výstavbou 1.odsířovacího systému založeného na této metodě navrhují v Keramoprojektu Praha vybudovat v elektrárně Počerady závod na výrobu 80 000 tun sádry ročně./VP 4/5/

7. Jaderná energetika

Ve Spojených státech amerických byla podepsána dohoda nazvaná Organizační opatření mezi ČSKAE a Státním dozorem USA nad bezpečností jaderných zařízení a výměně technických informací a spolupráci v oblasti jaderné bezpečnosti. První setkání by se mělo uskutečnit do konce tohoto roku v Československu. Československo připravuje uzavření podobných dohod také s Velkou Británií, Finskem a NSR! /LD 3/5/

Pohavárii v Černobylu přijaly některé státy rozhodnutí o dočasném přerušení výstavby jaderných elektráren.

/Pravda 10/5/

Areál staveniště jaderné elektrárny Temelín zabírá plochu 350 ha, většina staveb prvního a druhého bloku začala v r.1987. První blok má být uveden do provozu v listopadu 1992 a další bloky vždy po osmnácti měsících. Stavba má stát dvaapadesát miliard Kčs. Hlavním zdrojem vody pro elektrárnu bude vodní dílo Kněvkovice - přehrada a čerpací stanice.

/Zem.noviny 16/5

V československých elektrárnách nedochází k tzv. nadlimitnímu úniku radioaktivních látek s možností ohrožení obyvatel, ba dokonce ani k situacím, jež by k nim mohly vést - píše Zemědělské noviny -16/5/

8. Freony

V Helsinkách se začátkem května uskutečnilo setkání zástupců zemí, které v r.1987 podepsaly montrealský protokol o látkách narušujících ozónovou vrstvu. Tohoto jednání se zúčastnili i zástupci zemí, které se k protokolu chtějí připojit. Přítomni byli i zástupci ČSSR.

Poškození ozónové vrstvy postupuje dvakrát rychleji, než se dosud předpokládalo. Týká se to i severních částí Země. UNEP /Program OSN pro životní prostředí/ usiluje o omezení výroby a spotřeby nejškodlivějších freonů - chlorfluorkarbonů /CFC/ na celém světě. Finský prezident M.Koivisto se vyjádřil, že montrealský protokol se dnes již jeví jako nedostatečný. Finsko ukončí výrobu CFC do r.1993//RP 3/5/

Vedoucí čs.delegace ing.Jan Zelenka vystoupil v diskuzi a zdůraznil, že v Československu se již v roce 1981 začal jako hnací náplň používat oxid uhličitý. /RP 4/5/

Z freonů, které ve svých molekulách obsahují fluor a chlór, se ve stratosféře uvolňuje působením krátkovlnného záření volný chlor. Jeden atom chlóru dokáže opakovanou reakcí zničit až 100 000 molekul ozónu. Za posledních osm let klesl obsah ozónu v atmosféře o 5 %, na některých místech až o 50% /tzv.ozónové díry/, což umožňuje ultrafialovému záření pronikat na povrch Země. Zvýšení intenzity UV záření způsobené rozkladem 1% molekul ozónu způsobí jen v USA roční nárůst onemocnění rakovinou kůže o 10 000 případů.

V Československu činí roční produkce freonů kolem 3 000 tun.

/Pravda 10/5/

Účastníci schůzky o freonech vyjádřili souhlas s tím, aby výroba a spotřeba škodlivých druhů freonů byla zakončena nejpozději do roku 2000. /RP 6/5/

Československo "vysloвило souhlas" s haagskou deklarací o ochraně ovzduší.

/RP 15/5/89/

Od r.1987, už při prvních signálech o možném nepříznivém vlivu freonů na ochranný ozónový obal Země, začali v Kovoslužbě Praha snižovat spotřebu freonů i při opravách chladících zařízení. Za léta 1987 a 1988 se jim podařilo snížit spotřebu freonu i2 o 19 %, tj. o kolik Montrealská dohoda stanovila na r.1990, říká ředitel Kovoslužby Praha, ing.Zdeněk Fencel. Vyvinuli totiž patentově chráněné zařízení, které umožňuje odčerpávat a přečerpávat freony, /RP 23/5/

Freony mají toxické, teratogenní a zřejmě i k arcinogenní účinky. Žádný z podniků Západočeského kraje freony nevyrábí. /Pravda 24/5/

Všechna chladicí zařízení z Ekosu Kroměříž využívají k chlazení vlastností termoelektrických materiálů a obejdou se tudíž bez freonů. /RP 29/5/

9. Znečištění ovzduší motorovými vozidly

Motor jednoho osobního automobilu znečistí ve volnoběhu za minutu až 1000 m³ vzduchu a spotřebuje tolik kyslíku jako čtrnáct lidí. 70 až 90 % nečistot v přízemních vrstvách vzduchu pochází z vozidel.

Elektrický čistíč výfukových plynů vyvinul kolektiv Ústavu fyziky a biofyziky mat.-fyz. fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě

vedený RNDr. Marcelou Morvovou, CSc. Zařízení je přihlášeno k patentování v Československu a jako euro-patent v západních zemích. Náš automobilový průmysl dosud neprojevil o čistič zájem. Čistič odstraňuje CO , NO_x , nespálené uhlovodíky, likviduje sloučeniny olova, takže lze v motorech spalovat i olovnatý benzín, a je asi desetkrát levnější než katalyzátor. /RP 3/5/

10. Ostatní znečištění ovzduší

V květnu příštího roku by měla být vydána novela zákona o hl.m.Praze, a současně i vyhláška o spalování tuhých a kapalných paliv. V historickém centru by mělo být spalování těchto paliv ukončeno do r.2000, v celé Praze s výjimkou okrajových center, kde bude částečně povoleno vytápění koksem, do r.2010. Teplo pro Prahu se bude zajišťovat třemi způsoby: plynofikací, elektrifikací a dálkovým vytápěním. Cena tohoto projektu byla vyčíslena na 29 miliard Kčs. V r.2010 by se měl obsah popílku v Praze snížit na 9,2% stavu r.1985, SO_2 na 4% a NO_x na 45%. /LD 29/5/

11. Voda

Do horních toků Váhu, Hronu, Oravy, Hornádu a do Oravské přehrady, Domaše, Dobšíně a Liptovské Mary vypustil Slovenský rybářský svaz v květnu tohoto roku 350 000 úhořů. /RP 10/5/

12. Lesy

Dne 27.února vydal MěNV v Blansku povolení k výstavbě závodu Foto-rezista. Toto povolení porušuje usnesení vlády ČSR č.64, které říká, že výstavbu nových výrobních zařízení, u nichž nelze zabezpečit dokonalé zneškodnění exhalací, nepřipustit v inverzních polohách. Dále porušil MěNV usnesení federální vlády č.219, a to tím, že řešení vlivu Foto-rezisty na přírodní prostředí odsunul do pozdějších etap výstavby.

Podle údajů Českého hydrometeorologického ústavu překračuje koncentrace SO_2 asi šest km od Blanska dvojnásobně přípustnou míru. Před pěti lety bylo z 23 000 ha lesa v okolí poškozeno 3000 ha. Podle loňské prověrky je již jen 3000 ha zdravých porostů. Oblast Moravského krasu je navržena do světového kulturního dědictví v rámci OSN. Kolem Blanska dnes odumírají lesy. /RP 3/5/

Východoslovenské lesy Košice jsou uváděny jako příklad v samostatném podnikání - společně s Koospolem vyvezli se ziskem 200 000 sazenic lesních stromů a ještě svými výpěstky stačí vypomáhat v celé republice. /RP 3/5/

Ve Vědomicích na Roudnicku se semenářsko-šlechtitelská stanice bude zabývat záchranou genofondu lesních dřevin z imisních oblastí. Protože stromy z postižených oblastí již téměř nevytvářejí zdravá semena, budou je množit roubováním, řízkováním, později budou využívat i modernějších metod, např.pomocí tkáňových kultur. / Práce 3/5/

Redaktor Karel Rouč se vydal zjistit na místo, zda je stížnost obyvatel Chabařovic na pokácení lesíka oprávněná. Zjistil, že je vlastně vše v pořádku, protože vykácení lesíka bylo již před rokem povoleno z důvodu výstavby STS. Starý závod se likviduje vlnou těžby uhlí. /RP 6/5/

V ČSR je již poškozeno 57% lesů, třetina území má znečištěné ovzduší a více než polovina vody nevyhovuje ČSN. /RP 25/5/

Na některých místech v Beskydách je stupeň kyselosti již 3 pH. Od r. 1985 jsou tato místa /vybrahá/ v Beskydách i Jesenících vápněna dolomitským vápencem. Třikrát opakované vápnění v Beskydách snížilo kyselost půdy z 3 pH a 1,13 pH. Letos bude letecky vápněno 1960 ha v Beskydách /6100 tun/ a 2050 ha v Jesenících /7900 tun dol.vápence/

13. Zemědělství

V JZD Zbýšov na Kutnohorsku stále více investic vkládají do meliorací. Ročně "musí pro hrubé zamokření půd odvodnit zhruba 100 ha." Mají také potíže s kyselostí půd, kterou řeší vápněním. /RP 10/5/

Přístup JZD Merklín k ochraně životního prostředí není zřejmě nejlepší. Úplná devastace přírody kolem silážní jámy u merklínského hřbitova, zamožování širokého okolí močůvkou za stájí v Bukové. Čerstvě vyhloubený příkop dokazuje, že její vypouštění do volné přírody je přímo záměrem zemědělců. /Pravda 25/5/

Od r.1934 do současnosti u nás ubylo 370 000 ha luk a pastvin. Dnešní jejich výměra v ČSSR je 1 650 000 ha, což jsou necelá 24 % výměry zemědělské půdy. Snižování výměry luk a pastvin začalo již ve třicátých letech. Nyní se začíná doceňovat jejich produkční i mimoprodukční potenciál. Mají protierozní účinek, jsou zdrojem uhlíkatých látek v půdě a mají také několikanásobně vyšší schopnost poutat a využívat hnojivo v půdě a tím zlepšovat kvalitu vody. /RP 29/5/

K alternativnímu zemědělství u nás nemůžeme přistoupit, a to proto, že bychom se po r.2000 neuživili.

Odborníci prý tvrdí, že obsah nitrátů v zelenině je stejný jako na počátku století./jejich jména nejsou uvedena/.

Každoročně přibude s mořeným obilím na každém hektaru 3-4 kg rtuti. /Pravda 30/5/

14. Vliv znečištění a chemizace na zdraví

Z údajů získaných při výzkumu na území Československa vyplynulo, že dávka PCB, kterou přijímá průměrný čs.občan je 60 - 75 % ADI /nejvyšší přípustná denní dávka stanovená WHO/. O nezávadnosti výrobků masného a mlékařského průmyslu svědčí mj.skutečnost, že dosud nebyl zaznamenán jediný případ vrácení námi exportovaných výrobků zahraničním odběratelem pro obsah cizorodých látek. /SS 17/5/

Ochránci životního prostředí v mnoha západních zemích už dlouho požadují absolutní zákaz používání azbestu, smutně proslulého jako smrtící prach. Jeho částice se uvolňují do ovzduší a přispívají ke vzniku rakoviny plic. Ochránci přírody poukazují na to, že vlivy současného zamoření azbestem budou citelné ještě v r.2010.

Znečištění ovzduší azbestem kolem některých japonských závodů přesahuje až 37krát úroveň, kterou považuje za únosnou WHO.

Nejvyšší představitel úřadu pro ochranu životního prostředí v Hamburku F.Vahrenholt prohlásil, že ještě stále vyrábějí 55 tisíc tun azbestocementu ročně, což je o 55 tisíc tun více, než je žádoucí. Kolik tun vyrábí Československo článek neříká. /LD 20/5/

Fluorizace vody, sporná především vzhledem k tomu, že v současné době je v životním prostředí obsaženo daleko větší množství fluoru než dříve, tj v letech, kdy se s fluorizací začínalo, má na kazivost zubů účinek jen u skupiny dětí, kterým se tvoří nový chrup.

Z těchto důvodů se v Plzni k fluorizaci vody nepřistoupilo. Vzhledem k rozhodnutí hlavního hygienika ČSR a po zastavení fluorizace v Praze nebude v nové úpravně vody v Plzni k fluorizaci vody přistoupeno do doby, než budou zjištěny účinky fluoru na lidský organismus.

/Pravda 22/5/

V průměrné délce života bylo v r.1984 ze sedmadvaceti sledovaných států Československo na posledním místě. Zvýšila se zejména kojenecká úmrtnost, úmrtnost mužů do čtyřiceti let a žen od padesáti do padesáti let. Ve srovnání s r.1970 se zvýšila nemocnost - u mužů o 30%, u žen o 45%.

/VTM 10/89-25.5./

15. Odpady

V Západočeském kraji je v současné době 653 skládek určených k likvidaci tuhých komunálních odpadů. Připravuje se výstavba dvou závodů na likvidaci těchto odpadů a následného využití druhotných surovin, a to pro Plzeňskou a Karlovarsko-sokolovskou aglomeraci./Pravda 12/5/

Současně se spalovnou Malešice se bude stavět i zařízení pro druhý stupeň čištění./čištění plynných emisí se spalin/. /RP 12/5/

16. Havárie

Dne 4.května narazil v Českém Těšíně při posunování nákladní vagón do cisterny s motorovým olejem. Do kolejiště vyteklo asi 54 tun oleje. /6/5/ MF/

/26.5./

V řece Dřevnici na Gottwaldovsku došlo k velkému úhynu ryb - pstruhů, střívků potočních, ostropek a dalších druhů. Příčiny jejich otravy se vyšetřují. /LD 27/5/

Dne 31.května došlo v Tlakové plynárně palivového kombinátu v Ústí nad Labem k výbuchu na potrubí odpadních plynů. Provoz odsížení byl bezprostředně zastaven a bude opět obnoven v průběhu června./LD 31/5/

17. Pálava

K petici proti rekonstrukci tělesa radioreléové věže na Pálavě, které sem bylo "dočasně umístěno" v r.1974, se do konce dubna připojilo 5 500 čs.občanů. Stanovisko MěV SSM v Brně k této akci je rovněž zamítavé. /SS 17/5/

Dušan Mrňa a Jaroslav Bublíček ve svém článku nazvaném "Biosférická rezervace UNESCO ohrožena rezortními zájmy - Pálava volá o pomoc" poukazují na rozhodnutí vlády ČSSR, že: "... žádný společenský cíl v soc. společnosti nesmí být realizován za cenu poškození ekologické rovnováhy a zhoršování stavu životního prostředí." RNDr.Jiří Matuška, vedoucí správy CHKO Pálava, prohlásil, že pokud se výstavba vysílače uskuteční, bude to znamenat konec CHKO Pálava - biosférické rezervace UNESCO. Stanovisko odboru kultury ONV Břeclav je nadále zamítavé.

Ing.Mareš z Oblastní správy radiokomunikací Brno prohlásil, že v případě Pálavy se průběh nesmyslně dramatizuje. Domnívá se, že vysílač se zde stavět bude: "Vezměte si, kolik vysílačů jsme už postavili v chráněných krajinných oblastech..."

Ing.Buček,CSc., Geografický ústav ČSAV, Brno: "Budeme první zemí na světě, která zrušila biosférickou rezervaci UNESCO, protože nedokázala splnit ochranné podmínky, k nimž se zavázala."/Svět v obrazech 22/89/

18.Stonava

Ve dnech 18.a 19.května proběhlo v Ostravě a Havířově společné jednání čs. a polských odborníků o výstavbě koksárny ve Stonavě, aniž se obě strany shodly v názorech na náročnost norem, zabezpečujících ochranu životního prostředí. Výsledkem jednání byla jen dohoda o vytvoření skupiny odborníků, kteří připraví podklady pro schůzku na úrovni ministrů obou vlád nebo jejich náměstků. /RP 20/5/

Projekt stonavské koksovný bude podle ing.Jozefa Kanioka, vedoucího odboru expertíz investic st.podniku Ostravsko-karvinské doly v Ostravě, respektovat všechny přísné zásady ochrany životního prostředí. /RP 17/5/

RP napsalo, že ačkoliv v pátek odpoledne informoval varšavský rozhlas o tom, že se v Těšíně připravuje demonstrace, ve skutečnosti byl v Polském Těšíně zaznamenán pouze pokus o demonstraci. /RP 20/5/

L.Adamec ujistil ministra ochrany životního prostředí a přírodních zdrojů Polska J.Koziola, že čs.vláda nedá souhlas k postavení žádné nové výrobní kapacity, která by znečišťovala životní prostředí v sousedních zemích. Ve Stonavě má být původně plánovaná kapacita snížena na polovinu, takže prý nebudou využity ani přísné mezinárodní normy povolených exhalací. Vláda ČSSR doporučí příslušným orgánům, aby skládka v Malé Čermné byla přemístěna. Jednalo se i o odškodnění za znečištění Odry. /LD 23/5/

V Polském Těšíně se 19.května konala jedna z největších demonstrací od 70.let. Zúčastnilo se jí víc než deset tisíc lidí. Polští občané zde protestovali jednak proti výstavbě koksovny ve Stonavě, jednak proti přístupu své vlády k ochraně životního prostředí v pohraničních oblastech. Koksovna je umístěna 2 km od společné hranice a přímou čarou 6 km od centra Těšína. Na výstavbu koksovny ve Stonavě a nebezpečí vyplývající z jejího provozu upozornil již v r.1987 těšínský "Klub ekologiczny". /Polityka 27/5/

19. Stromovka

Ve stanovisku MěV ČSOP jsou hodnoty zeleně ohrožené výstavbou tunelu pod Stromovkou oceněny na 50 miliónů Kčs. Jsou zde uvedeny i zdravotní následky pro obyvatele Prahy. Ochránci navrhli záměnu trasy středního dopravního okruhu za trasu vnějšího okruhu. RP píše, že by to mělo za následek spálení mnohem většího množství pohonných hmot, čímž by se životní prostředí dále zhoršilo. /RP 12/5/

20. Šumava

Před rokem zavedla CHKO Šumava v Sušici "Zelený telefon". Kdokoli může denně do 21.hod. zavolat na jedno ze tří telefonních čísel /nejsou uvedena/, kde se mu může dostat potřebných informací o přírodě, naučných a turistických stezkách a kde může podat oznámení o poškozování přírody.

Správa CHKO Šumava má jen tři inspektory na 580 km². /LD 29/5/

21. Chemička Sokolov

Pravda i RP 22.12.88 popsaly případ, který se stal v Sokolově. V červnu loňského roku tam na plenárním zasedání MěNV Sokolov vystoupila poslankyně Jana Kuráková, která zde přítomné seznámila se svým nesouhlasným stanoviskem s investičním záměrem zdvojnásobit akrylovou produkci. Jestliže výrobky akrylové chemie způsobují u zvláště citlivých lidí podráždění pokožky a někdy i dýchací potíže, pak výchozí surovina musí být ze zdravotního hlediska dopady ještě závažnější. Ředitel Chemických závodů v Sokolově na poslankyni Kurákovou podal trestní oznámení pro šíření poplašné zprávy.

Podle předsedy výboru pobočky ČS VTS Ing.Bohumila Dlabáče a vedoucího odboru technického rozvoje ing.Jiřího Harastěje z CHZ Sokolov je akrylová chemie zdraví neškodná. Poukazují na to, že v r.1981 zahrnul evropský koncil etylakrylát do seznamu umělých vonných přísad, které se mohou bez rizika zdravotního poškození obyvatel přidávat k potravinám v množství 0,2 mg/litr nápoje. Americký úřad pro potraviny a léčiva považuje prý etylakrylát za zdravotně neškodnou substanci, kterou je možno bez rizika poškození zdraví člověka používat při úpravách chuti vyráběných potravin. /RP 3/5/

Ředitel CHZ Sokolov ing. Miroslav Krejčí prohlásil, že je kdykoli připraven k soudružskému dialogu a poslankyni Kurákové se omluvil. Domnívá se, že hlavním viníkem znečišťování ovzduší se palivoenergetický průmysl s jeho emisemi, nikoli CHZ a popírá znečišťování životního prostředí chemičkou. /Pravda 31/5/

22. Botanická zahrada Tábor

Od r. 1972 je botanická zahrada v Táboře rozdělena "dočasnou provizorní komunikací". V současné době uvažuje MěNV Tábor o tom, že zde tato komunikace bude ponechána trvale. Občané obvodu, na jehož území botanická zahrada leží se vyjádřili jednoznačně - ať panely, které zde byly před lety umístěny jako dočasná vozovka, zmizí. Ať uvnitř města přežije oáza zeleně. /RP 19/5/

23. Zádelská dolina

Slovenský svaz ochránců přírody v Košicích prosadil zákaz odstřelu nevybuchlé munice z 2. světové války v Zádelské dolině. Exploze v minulosti vedly k narušení ekosystémů a k zániku některých druhů ptáků. Munici nyní likvidují pyrotechnici. /RP 11/5/

24. Litovelské Pomoraví

V letošním roce vyhlásila rada Severomoravského KNV CHKO Litovelské Pomoraví. /LD 30/5/

25. Krkonoše

Provoz Labské boudy je ztrátový a prostavěných 20 miliónů se sotva vrátí zpět - píše LD. V sedmé pětiletce se prodělávalo kolem 550 000 Kčs, v roce 1986 1 273 000 Kčs a o rok později 1 228 000 Kčs. Za deset let po přestavbě Labské boudy se zde již opravuje střecha po čtvrté, energetické ztráty jdou do statisíců. Nyní by se měla protáhnout podlaha nynějšího snack baru se má posílit odolnost skleněného pláště proti počasí. Stane se z něj společenská místnost s televizory, videotechnikou a hudbou. V hotelu se mají 2-3 pokoje přestavět ve středisko Fitness se saunou, hernou a malou tělocvičnou a vedle Labské boudy se roztočí kola přenosného lyžařského vleku dlouhého 500 m. KRNAP dal předběžný souhlas. /LD 20/5/